

Бібліотека
Маловисторпського коледжу імені П.С.Рибалка
Сумського національного аграрного університету

Літературно-музичний вечір

«На шлях я вийшла
ранньою весною
І тихий спів
Несмілий заспівала»

с.М.Висторп

Зал прикрашений українськими рушниками
Організована книжкова виставка про Лесю Українку.
Фотосесія портретів Л.Українки різних років. Всі ведучі
в українських костюмах.

Мета заходу: передати силу і глибину поетичного світу Лесі Українки, виховувати любов до українського поетичного слова, до Вітчизни, до творчої спадщини поетеси, почуття прекрасного.

Ведучий:

Шановні присутні!

Сьогодні ми хочемо познайомити Вас з творчістю великої поетеси Лесі Українки (Лариси Петрівни Косач), якій виповнюється 140 років від дня народження.

Ви всі багато чули про неї, але сьогодні хочеться торкнутися, більш ширше її життєвого шляху та творчості. Ви відчуєте легкий сум, присутній у ліричній поезії; глибоку любов до рідної землі, неньки України.

Коли б треба було окреслити творчість Лесі Українки одним словом, – писав Максим Рильський. – то найвідповідальніше слово було б – боротьба». З`явившись на рубежі двох століть і двох епох, ця творчість стала однією з вершин української літератури.

Ім`я поетеси овіяне всенародною любов`ю. Це була людина виняткової мужності і принциповості, духовної краси і мистецького обдарування, її талант виявився у багатьох різновидах літературної праці – поезії, драматургії, прозі, літературній критиці і публіцистиці, перекладацькій роботі і фольклористиці.

Запрошуємо вас у царство мудрого й красивого правдивого і цінного, сильного і ласкавого доброго і мужнього слова.

Читець 1.

За вікном зима. Ось у таку пору, 25 лютого 1871 року народилася Лариса Петрівна Косач. Народилася вона в Новгород – Волинському в інтелігентній родині.

Її батько Петро Антонович Косач був юристом, головою з`їзду мирових посередників. Ольга Драгоманова-Косач – мати Лесі Українки – уродженка Полтавщини, була жінкою особливою. Перша в Україні жінка – журналістка, перша жінка – академік, вона писала поезії, прозові твори, драми, критичні статті. Справжня патріотка, високоерудована особистість, людина принципова і здатна на самопожертву – такою була мати Косачів, що прибраним літературним

ім`ям (Олена Пчілка) підкреслила ще одну прикметну рису своєї вдачі – працьовитість. Культивована в українській дворянській сім`ї, ця риса стала чеснотою усіх її шести дітей, особливо – Лесі. Приклад матері був найбільшим виховним стимулом.

Читець 2.

Народилася вона на Волині.
Возвеличивши свій народ
І живе серед нього і нині,
Піднявшись до слави висот.

Волі, щастя рідному краю
Бажала вона над усе.
І, навіть, русалка у гаю
Їй пісню співала про це.

Читець 3.

Не виділялася з-поміж селян ні одягом, ні поведінкою. Разом з сільською малечею бігала влітку в поле, на пастовень. Любила стрічати ввечері череду. Ото вийдемо гуртом за село, посідаємо на моріжку і ждемо, пісень співаючи. Вже й сонце зайде, потягне з лісів холодком, а ми все виглядаємо. Коли ж підійдуть стомлені за день корівки, біжимо за старим пастухом, обвішаним торбами та постоломи дідом. А він гарно вмів грати на сопілці. Певне, це й привертало до нього Лесю.

Вельми любила вона пісні. Прибіжить, було, мотнеться туди-сюди по хаті і: «Варко, клич-но дівчат, будемо співати». Весільних співали, веснянки, хороводи водили, переказували почуті від старих бувальщини.

Читець 1.

Найбільше ж любила Лариса Петрівна квіти. Потім їхня садиба нагадувала суцільний квітник. На клумбах і грядках росли айстри, барвінок... Леся й садила їх, і доглядала. Квіти висівалися не як попало – то сонечком, то місяцем чи ще якимсь іншим способом.

До самісінької садиби Косачів підступало лісове урочище Коничівщина з старими гіллястими дубами та густою ліщиною. Мало хто з сільської дітвори наважувався ходити туди самотою, бо старші лякали нас лісовиками, відьмами та іншою нечистою силою, яка нібито там водилася. Знала про це і Леся, проте не вважала. Ранньою весною приносила звідти конвалії, ряст, а пізніше водила й нас збирати суниці та інші

лісові ягоди. За це Ольга Петрівна, мати її, частенько їй загрожувала зачинити на весь день у льох. Леся вибачалася: «Прости, мамочко, коли ж у лісі так любо і стільки квіток».

Читець 2.

З польових квітів найбільше вважала волошки. Нарве ото їх цілий оберемок, сяде й плете один за одним віночки. Багато понаплітає, а потім роздає подругам.

Букети квітів завжди стояли в Лесі на столі й на вікнах. Навіть узимку вони прикрашували кімнати її білого домика.

Батьки багато зробили для розвитку здібностей обдарованої доньки, дбали про її гуманітарну освіту.

Лариса жодного дня не сиділа за шкільною партою, не відповідала біля дошки, не бігала з ровесниками лункими коридорами. Учителями її були мати, батько, а також книги і життя. Лесина мама, як щира українська патріотка, негативно ставилася до казенної, до того ж російськомовної шкільної науки.

Ведучий: Леся розказує про свої дитячі роки: «Жодних шкіл не покінчила і взагалі систематично вчилась тільки до 14 років, а потім пішла «на власний хліб», себто вчилась тільки того, що мені подобалось, а читала все, що запорву, без жодної заборони. Правда коректив був в особі моєї матері та в листах дядька Драгоманова, якого вважаю своїм учителем, бо дуже багато завдячую йому в моїх поглядах на науку, релігію, громадське життя».

Читець 3: У чотири роки Леся навчилася читати. Її улюблені книги – «Кобзар» Т.Шевченка, твори Ж.Верна, Д.Дефо, казки Г.Х.Андерсена. У шість – невтомна дівчинка сама вишиває улюбленому батькові сорочку, а подаровані їй ножиці й голъник вона пильнує більше ніж деякі забави. Коли дівчинці було 9 років, заарештували тьотю Елю. Несподівано для самої Лесі, у 1880 році з'явився перший вірш «Надія».

Читець 1.

Ні долі, ні волі у мене нема,
Зосталася тільки надія одна:
Надія вернутись ще раз на Вкраїну,
Поглянуть іще раз на рідну країну,
Поглянути ще раз на синій Дніпро, –
Там жити чи вмерти, мені все одно,
Поглянуть іще раз на степ, могилки,
Востанне згадати палкіі гадки..

Ні долі, ні волі у мене нема,
Зосталася тільки надія одна.

Читець 2.

З цього часу і до кінця життя поезія, слово, пісня
стали призначенням, сенсом її життя.

...в нас пісні її лишилися
В яких живе душа жива,
В яких для вічності відбилися
її бажання і слова.

Вони не вмруть, не згинуть в людях,
І відгук свій в життю дадуть.
І ще не раз в холодних грудях
Зерном любові проростуть

(О.Журлива)

Ведучий:

Леся була музично обдарованою дитиною. На думку сестри Ольги, Леся могла б стати не тільки першокласною піаністкою, а й композитором, бо в музиці виливала всю свою душу. І гра її була прекрасною.

Читець 3

«Як Леся грала, – згадувала сестра, – то ми всі сиділи тихесенько і слухали – не могли наслухатися її музики». Бібліотекар: Ще одне захоплення Лесі – народна пісня. Леся швидко запам'ятовувала народні пісні, гарно співала. Вона безмежно кохалася в них, шанувала історичне минуле свого народу.

Читець 1.

Зі спогадів сестри Ольги Косач: «Леся дуже любила бувати на ярмарках, святах. Взимку на Водохреща Леся промочила ноги і застудилася... Скоро по тому у неї почала боліти права нога, та так, що сестричка гірко плакала від болю». У листі до бабусі Леся пише: «Я ніколи не буваю здорова, бо завше рука болить. Перш я мазала руку йодом і мочила в солоній воді. Але від йоду дуже шкіра злазить, то я тепер не мажу. Я дуже слаба, але ходила на Шевченкові роковини і там читала вірші».

Ведучий:

Минав час. Коли дівчинці було 13 років, мати, порадившись із дочкою, добирає їй псевдонім Українка. Це було своєрідним викликом існуючим порядком,

утвердженням права на функціонування рідної мови. Так починала свій літературний шлях юна Леся Українка.

Читець 2.

Оптимізмом віє від її поезії, жагою до життя. Тоді Леся ще не певна, що своїм словом здійснить подвиг незрівнянно вищий, ніж могла досягти практичною діяльністю.

Ведучий:

Лесина хвороба – туберкульоз кісток – прогресувала. Лікарі порадили їхати на лікування до моря. Та не вдалося хворобі зламати надлюдську волю поетеси, не вдалося заволодіти її душею і розумом.

Читець 3.

Хто вам сказав що я слабка,
Що я корюся долі?
Хіба тремтить моя рука,
Чи пісня й думка кволі?
Ви чули, раз я завела
Жалі та голосіння, –
То ж була буря весняна,
А не сльота осіння.
А восени...
Яка журба,
Чи хто цвіте, чи в'яне,
Тоді й плакучая верба
Злото-багряна стане.
Коли ж сувора зима
Покриє барви й квіти –
На гробі їх вона сама
Розсипле самосвіти.

Ведучий:

Героїзм, з яким поетеса переборювала свої муки, непримиренність до угодовства й компромісів робили Лесю Українку наймужнішою серед численних тогочасних поетів.

Читець 1.

В особистому житті Лесі Українки було багато страждань. Позналилися з Сергієм Мержинським у липні 1897 р. в Криму. Їх поєднала чуйність до всього прекрасного, гармонія і краса душ, спільна праця, мрії, навіть хвороба. Останні роки короткого життя Сергія Мержинського були осяяні світлом прекрасної дружби і ніжної турботи друга-поетеси Лесі Українки. Рядки

листів Лариси Петрівни звучать невимовною тугою за близькою людиною.

Ведучий:

1 серпня 1913 року в курортному грузинському містечку Сурамі перестало битися її серце. Тіло великої дочки українського народу було перевезено в Київ і поховано на Байковому кладовищі.

Читець 2.

«Всі струни поетичної арфи» (Лєся Українка)

Лєся Українка була схильна об'єднувати вірші у цикли, що лише у цілості найповніше реалізують головну ідею, сприяють художньому втіленню ідейно-естетичного завдання. Не хронологія була панівним принципом komponування збірок Лєсі Українки, а мотиви чи жанри.

Найвідомішими циклами поезій Лєсі Українки є: «Подорож до моря», «Сім струн», «Мелодії», «Невільничі пісні», «Пісні про волю».

Читець 3.

«Подорож до моря» – один із ранніх циклів, що з'явився під силою вражень від поїздки до Одеси влітку 1888 року. Присвячений сім'ї Михайла Комарова (український бібліограф, критик і етнограф, приятель родини Косачів), цикл складається із 9 поезій. У них юна поетеса, мандруючи поїздом від Ковеля до Одеси, роздумує над побаченим. І прикметно – в основі її ранніх віршів зримо постає образ України: Волинь {«Прощай, Волинь! прощай, рідний куточок!»} – Поділля {«Красо України, Подолля!»} – степова Україна («Сонечко встало, прокинулось ясне...») – Одеса («Велике місто. Будинки високі...») – море і лиман («Далі, далі від душного міста!», «Вже сонечко в море сіда...»). Цикл «Подорож до моря» виявив майстерність Лєсі Українки у змалюванні морських образів.

Читець 1.

Прощай Волинь ! Прощай рідний куточок!
Мене від тебе доленька жене
Немов од дерева одірваний листочок..
І мчить залізний велетень мене.
Передо мною килими чудові
Натура стеле – темніі луги,
Славути красної бори соснові
І Случі рідної веселі береги.

Снується краєвидів плетениця,
Розтоплені сріблом блищать річки, -
То ж матінка - натура чарівниця
Розмотує свої стобарвні нитки.

Читець 2.

Далі, все далі! Он латані ниви,
Наче плахти, навкруги розляглись;
Потім укрили все хмари ті сиві
Душного диму, з очей скрився ліс,
Гори веселі й зелені долини
Згинули раптом як любії сни;
Ще за годину, і ще за хвилину
Будуть далеко, далеко вони!...
Щастя колишнього хвилі злотисті
Час так швидкий пожира, мов огонь, -
Гинуть ті хвилі, мов квіти барвисті,
Тільки й згадаєш: «Ох, милий був сон!...»

Читець 3.

«Сім струн» із першої поетичної збірки присвячено Михайлові Драгоманову. Цикл особливий композиційно: сім поезій своїм початком однозвучні з нотами («Do», «Re», «Mi», «Fa», «Sol», «La», «Si»), хоча написані у різних жанрах (гімн, пісня, колискова, сонет, рондо, ноктюрн, септима, тобто семивірш) і неподібні строфічно. Висока культура вірша органічно поєднується із суміжним мистецтвом, задекларованим уже в назві циклу – з музикою. Музичне обдарування автора виявляється у ритмічному звучанні поезій, звукописі, а також образах. Музика дощу, рев негоди, **«СОЛОВЕЙКОВИЙ СПІВ НАВЕСНІ»**, **«вЕСНЯНКИ чудові дівочі»**, **«ГІМНИ ЛЮБОВІ»** – усе миле ліричній героїні. Однак вона прагне змін, бажає почути **«вільні співи, гучні, голосні»**, а не **«сумні голосіння»**. Останній вірш циклу «Si» (**«Сім струн я торкаю, струна по струні...»**) має виразну алюзію, відсилаючи читача до образності вірша **«До кобзи»** Пантелеймона **Куліша**.

Читець 1.

*Сім струн я торкаю, струна по струні
Нехай мої струни лунають,
Нехай мої співи літають
По рідній коханій моїй стороні
І, може де кобза знайдеться,
Що гучно на струни озветься,
На струни на співи мої негучні.*

І, може, заграє та кобза вільніше,
Ніж тихії струни мої.
І вільнії гуки її
Знайдуть послухання у світі пильніше;
І буде та кобза гучна, Та тільки не може вона
Лунати від струн моїх тихих щиріше.
(1890)

Ведучий :

«Жанна д'Арк нашої літератури» (Максим Рильський)
«Невільничі пісні» (1895— 1896) — цикл
громадянської лірики, що містить 16 поезій. Ключові
образи сфокусовані у назві: неволя і пісня. Через них
авторка реалізує нерозривність громадянського обов'язку
і ролі художнього слова. До циклу увійшли такі
хрестоматійні твори, як **«І все-таки до тебе думка
лине»**, **«Fiat pox!»** («Хай буде ніч!»), **«Slavus-sclavus»**
(«Слов'янин-раб»), «Товаришці на спомин».

Читець 2.

«Fiat pox!»

«Хай буде тьма!»—сказав наш бог земний.
І стала тьма, запанував хаос,
Немов перед створінням світу. Ні, ще гірше
Був той хаос, бо у ньому були
Живі створіння, їх давила тьма.
Скрізьт марища з хаосу виринали,
Лиха зараза, голод, злидні, жах —
Несвітський жах усім морозив душу :
І найодважнішим ставало жаско,
Голодні крики слухаючи й стогін,
Що виринали наче з дна моря,
З юрби великої і темної. Здавалась
Ота юрба частиною хаосу
І голосом його. Часами ролзлягалось
У темряві гукання:»Світла! Світла!»
І на відповідь чувся голос дужий
Земного бога з високості трону:
«Хай буде тьма!» І знов тремтів хаос.....

Читець 3.

«Slavus-sclavus»

Слов`янщина! — який величний гук,
Який широкий і містично темний.
І скільки літ, і як багато рук
Для неї будували храм таємний.
Посеред храму п`едистал звели,

І статую поставили на нього,
І вид, немов Ізіді, зап`яли
Покровом щільним ідолові свому.
Стоїть таємна статуя давно,
Час тиху упливає рік за роком,
І досі ще накому не дано
В лице їй глянути одважним оком.
А що ж величної Слов`янщини сини,
Німої матері проречистії діти,
Між людьми чим прославились вони?
Чим похвалитись їм, з чого радіти?
Дивіться: з них кожний, як один,
Що світ би здержав на плечах здорових,
Міцний, як дуб кремезний, слов'янин

Читець 1.

Покірно руки склав в кайданах паперових
Та раз у раз поклони низькі б'є
Перед стовпом, короною вінчанним,
Порфірою укритим; стовп той є
По праву спадщини царем названий.
І кожний весь в крові, в сльозах його лице,
Троїстая нагайка тіло крає,
А він, ховаючись, плете сильце
І братові під ноги простирає.
Колись, бувало, сильний чуженин
Слов'ян-рабів виводив на майдани,—
Тепер, куди не глянь, усюди слов'янин
На себе самохіть кладе кайдани,
І кажуть всі: варт віл свого ярма,
Дивіться, як покірно тягне рало!
Ні, ймення слов'янина не дарма
Синонімом раба між людьми стало!

(1895)

Читець 2.

ДО ТОВАРИШІВ

О, не забуду я тих днів на чужині,
Чужої й рідної для мене хати,
Де часто так приходилось мені
Пекучу, гірку правду вислухати.
Уперше там мені суворії питання
Перед очима стали без покрас;
Ті люди, що весь вік несли тяжке завдання,
Казали: «Годі нам, тепер черга на вас,
На вас, робітники незнані, молодії...
Та тільки хто ви, де? Подайте голос нам.

Читець 3.

Невже ті голоси несміливі, слабкії –
Квиління немовлят – належать справді вам?
Невже на всі великії події,
На все у вас одна відповідь є –
Мовчання, сльози та дитячі мрії?
Більш ні на що вам сили не стає?
Невже се так?..» Я мовчки все приймала;
Чим мала я розбити докори ці?
Мов на позорищі прикута я стояла,
І краска сорому горіла на лиці...
Що ж, браття, мовчите? Чи втішені собою,
Що вже й докори сі вас не проймуть?
Чи так задавлені неволею, журбою?
Чи, може, маєте яку яснішу путь?
Подаймо їм велику розвагу,
Скажім і докажім, що ми бойці сами;
А ні, то треба мать хоч ту сумну одвагу –
Сказать старим бойцям: не ждїть, не прийдем ми!

1895

Ведучий:

«Contra spem spero!»

Датований 1890 роком вірш «Contra spem spero!» (латин. – без надії сподіваюсь) став програмовим для усієї творчості Лесі Українки. У листі до брата Михайла поетеса назвала свій вірш безнадійно-надійним. Він народився у буянні весняного травня з-під пера дівчини прикутої до ліжка і приреченої на операцію. Цей «приватний» контраст переріс у промовистий контраст художній. Головна думка твору – рішучість героїні у змаганні з власними негараздами і темрявою самодержавної ночі – наскрізна.

Читець 1.

Геть, думи, ви, хмари осінні!
То ж тепера весна золота!
Чи то так у жалю, в голосінні
Проминуть молодії літа?

Ні я хочу крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Жити хочу! Геть думи сумні!

Ведучий :

«І все-таки до тебе думка лине»

Вірш «І все-таки до тебе думка лине» (1895) є частиною «Невільничих пісень» – циклу, що продемонстрував нову енергійну дикцію української поезії межі століть.

Яскравий взірець громадянської лірики «І все-таки до тебе думка лине» демонструє *«твердий і мужній тон»* (Микола Зеров), співчуття патріотки до страждань нації реалізується у проповіді високого вчинку в ім'я майбутньої свободи.

Читець 2.

І все таки до тебе думка лине,
Мій занапащений, нещасний краю!
Як я тебе згадаю,
У грудях серце з туги, з жалю гине.

Сі очі бачили скрізь лихо і насилля,
А тяжчого від того не видали,
Вони б над ним ридали,
Та сором сліз, що ллються від безсилля.

О, сліз таких вже вилито чимало, –
Країна ціла може в них втопитись;
Доволі вже їм литись, –
Що слъози там, де навіть крові мало!

1895.

Ведучий :

«Пролітав буйний вітер над морем»

є морська стихія. Цикл *«Подорож до моря»*, що відкривав збірку «На крилах пісень», зафіксував юнацьке захоплення Лесі Українки від першого побачення з морем, усвідомлення

«Хвилі буйнії» гуляють морем («Негода»). Читаючи ці вірші, зримо уявляєш пейзажі, бачені Лесею Українкою і силою її поетичного слова пущені у подорож століть.

Вінцем пейзажу в ліриці Лесі Українки є вірш «Хвиля», написаний 1908 року в Євпаторії

Читець 3.

Хвиля йде, –
Вал гуде –
Білий, смілий, срібний, дрібний,
Нападе
На сухе баговиння,

На розсипане каміння,
Білим пломенем метнеться,
Стрепенеться,
Скине з себе все, що ясне,
Хвиля смутна,
Каламутна,
Вже не ясна. Вже не біла,
Відпливає посумніла,
Мов до гробу.

Ведучий :

Описи природи у Лесі Українки ніколи не були самоціллю. Саме тому в них, зазвичай, присутня людина, зі світом своїх мрій і думок, страждань і радощів, надій і звершень. Твори поетеси органічно поєднують пейзажні мотиви з філософськими та інтимними. Блискучий доказ того – восьмивірш «Стояла я і слухала весну* із циклу «Мелодії».

Вміння ліричної героїні «слухати весну» дало їй змогу почути дзвінку й голосну пісню, закличну мову і таємний шепіт. Голоси весни оспівують любов, юну красу, радощі, надії – все те, про що колись їй мріялось.

Читець 1.

Стояла я і слухала весну,
Весна мені багато говорила,
Співала пісню дзвінку, голосну
То знав таємно – тихо шепотіла.

Вона мені співала про любов,
Про молодощі, радощі, надії;
Вона мені переспівала знав
Те, що давно мені співали мрії.

Ведучий :

«Слова кохання, які тобі я не сказала»

(Леся Українка)

Шедеврами інтимної лірики Лесі Українки є цикл творів присвячених *Сергієві Мержинському*.

Затамувавши власні почуття, пережила вона «дні журби» біля ложа дорогої людини. Від розпачу рятувалася працею: «Одержима» була написана за одну страшну ніч, пережиту там, у Мінську. Це драматична поема про одержимість високими поривами, про любов і ненависть.

Поезія у прозі «Твої листи завжди пахнуть зов'ялими трояндами», як і низка інших творів, присвячених

Мержинському, до 1947 року зберігалась у родинному архіві Косачів.

Після смерті Сергія Мержинського з'явилися поезії високого, трагічного звучання: «Уста говорять: «Він навіки згинув!», «Квіток, квіток...»

Читець 2.

*Уста говорять: «Він навіки згинув!»
А серце каже: «Ні, він не покинув!»
Ти чуєш, як бринить струна якась тремтяча?
Тремтить – бринить, немов струна гаряча,
Тут, в глибині, і б`ється враз зі мною:
«Я тут, я завжди тут, я все з тобою!»*

*Так, завжди, чи в піснях забути хочу муку,
Чи хто мені стискає дружньо руку,
Чи любая розмова з ким ведеться,
Чи поцілунок на устах озветься,
Струна бринить лагідною луною:
«Я тут, я завжди тут, я все з тобою!»*

Ведучий :

«Скрізь бачити насамперед людей»

(Леся Українка)

У поезії «Дим» (1903) поєднано патріотичні мотиви із співчуття до болю представників інших народів.

Читець 3

*«Для нас у ріднім краю навіть дим
Солодкий та коханий...» Без упину
Я думала собі оці слова,
Простуючи в країну італійську.
І мріялись мені далекі села:
Дівчата йдуть співаючи з ланів,
Клопочуться хазяйки невсипущі,
Стріляючи отару та черідку,
Господарі вертаються з роботи,
Не прискоряючи ходи, поважно,
А нишком поглядають на димок,
Що в`ється понад комином низеньким,
І думають: «Оце ж воно й вечере...».*

Ведучий :

«У третій і найблисучий період своєї творчості Леся Українка є поет виключно драматичний», – писав Микола Зеров. Цей період складає 12 останніх років життя поетеси і налічує близько двадцяти драматичних творів.

Жанрова палітра драматургії Лесі Українки визначається насамперед драматичними поемами, а також драматичними діалогами і сценами. Леся Українка збагатила національну літературу жанром драматичної поеми.

Читець 1.

Пісня про незнищенність краси.

Драма - феєрія «Лісова пісня»(1911) належить до шедеврів світової драматургії. Цей твір, що «як чарівний завітчаний острів, височіє в творчій спадщині Лесі Українки» (Максим Рильський), не виник несподівано. До його появи поетеса готувалася ще в дитинстві, коли вперше почула про мавок і потай від усіх»в Колодяжному в місячну ніч бігала самотою в ліс.. і там ждала, щоб мені привиділася Мавка». У листі до матері Леся зізнавалася:»Зачарував мене цей образ на весь вік». Текст «Лісової пісні» буквально «дихає» пахощами Волині, в котру Леся закохалася ще малою дитиною.

О , не журися за тіло!
Ясним вогнем засвітилось воно,
Чистим, палаючим, як добре вино,
Вільним іскрами вгору злітало.

Легкий, пухкий попілець
Ляже, вернувшись, в рідну землю, -
Стане початком тоді мій кінець.
Будуть приходити люди,
Вбогі й багаті, веселі й сумні,
Радощі й тугу нестимуть мені,
Їм промовляти душа моя буде.

Я обізвуся до них
шелестом тихим вербової гілки,
голосом ніжним тонкої сопілки,
смутними росами з вітів моїх.

Я їм тоді проспівав
Все, що колись ти для мене співав,
Ще як напровесні тут вигравав,
Мрії збираючи в гаю..
Грай же, коханий благаю!

«Бояриня»

Своїм змістом драматична поема «Бояриня» пов`язана з періодом. Руїни (XVIIст.), часом гетьманування Петра Дорошенка.

Разом із «Лісовою піснею» «Бояриня», за висловом Михайла Драї - Хмари, становить «україніку» в Лесиній драматичній творчості.

Драматична поема «Бояриня» складається з п`яти частин. Розвиток дії відбувається стрімко, але органічно. В основі твору - моральні страждання молодої українки в боярській Москві.

Леся Українка збагатила нашу поезію новими темами й мотивами, розширила її ритмічний і строфічний діапазон.

На межі ХІХ-ХХст., використовуючи мандрівні, вічні сюжети світової літератури, стала в авангарді творчих сил, що виводили українське письменство на світовий рівень

Бібліотекар: Леся Українка - це така багатогранна творча особистість, про яку М.Бажан сказав: «В історії світової літератури важко знайти таке ім'я, яке дорівнювало б їй талантом, мудрістю, проникливістю, значущістю». Видатні поети ніколи не полишають нас. З'єднавши своє життя з мріями та стражданнями людей, із їхнім пориванням до волі й щастя, вони крокують великою землею безсмертя. Будуть відходити віки, будуть приходити віки...а вічне увійде у вічність, не так у бронзу чи мармур, як в очі людські, в надії людей, бо допоки живе надія - живий і народ. То ж будемо і ми вчитися терпінню, вірі, любові і надії у нашої неповторної Лесі.

